

uspomenom na domovinu treba da bude i jest svečani trenutak.

Suprotnost ovome izdanju bilo bi džepno izdanje namijenjeno praktičnoj, svakodnevnoj i usputnoj upotrebi. Danas bi se džepno izdanje Kačićeve pjesmarice pojavilo kao zakasnjelo izdanje u poplavi masovnog tiska kojim se hrane najširi čitateljski slojevi. Izdanje namijenjeno počasnom mjestu u kući apelira na dugu i prisnu tradiciju književnog djelovanja Kačićeve pjesmarice što knjizi pridaje status "svete knjige" svrstavajući je tik do Biblije; na mekom je ovitku pisalo: "Najčitavnija knjiga u Hrvatskoj poslije Biblije u gotovo tri zadnja stoljeća". Vjerojatnije je, imajući na umu i tradiciju usmenog prenošenja, da je Kačićeva pjesmarica puku bila književno bliža od Biblije.

1885. godine u: "Dragoljubu ili upisnik kalendaru za javne urede [...] sa književnim darom za prostu godinu 1885. sastavio Đuro Stj. Deželić. Tečaj XXII", pisao je fra Ivan Despot u divljenju pred književnim djelom svog redovničkog subrata, protiv džepnog izdanja pjesmarice: "Ne šeta naš biedni narod parobrodom, željeznicom, ni kočijom, da mu je treba tiskati ju u džep, da smantovicu odagna, kad bi ionako zapjevati znao da ga volja prođe" [str. 64, članak: "Kačić i Hrvati"].

Oslonac u protivljenju džepnom izdanju našao je Ivan Despot prije svega u tradiciji usmenog prenošenja Kačićevih pučkih povijesnih deseteračkih pjesama. Njegovu doživljaju pjesmarice kao "svete knjige" pomisao na džepno izdanje javila se kao svetogrđe. Upravo zato saopćit će Despot u svom članku i jedan kulturno i književno-historijski zanimljiv podatak.

Dok u najnovijem 64. izdanju dr. fra Karlo Jurišić prati liniju rasta Kačićeve popularnosti, kao i znakove uvažavanja koji su mu ukazivani u franjevačkoj zajednici, postoji i tamna strana reagiranja na lansirnoj rampi književne popularnosti:

"Pa ni to čudo nije, što sam od jednog pokojnika, fratra Primorca, čuo da su Kačića njegovi mudri suvremenici ludakom nazivali; kad znamo da su veleslavni

Atinjani na smijeh uzeli velikog Sokrata, baš onda, kad je on branio puk od ono trideset tirana..." [str. 65, članak: Kačić i Hrvati].

Razumljivo da je popularnost prekrila netrpeljivost Kačićeve redovničke i književničke opozicije i zavisti. Navedeno mišljenje, međutim, nije i jedino pa upućuje na potrebu istraživanja i ometajućih "šumova" koje je nadjačalo vrijeme.

Najnovije izdanje ne donosi Kačićeva objašnjenja u prozi, smatrajući ih manje popularnim; uvjerljivo je samo obrazloženje da bi time porasli troškovi tiskanja. Time postaje očigledna potreba za budućim znanstvenim i kritičkim izdanjem Kačićeva *Razgovora ugodnog naroda slovinskoga*. Za širu čitateljsku publiku objavljeni su na kraju knjige *Rječnik vlastitih imena i izvedenica* i *Rječnik zemljopisnih naziva* što je izradio Anđelko Mijatović. Osim zanimljivih pojedinosti koje je Mijatović prikupio istražujući povijesne ličnosti iz Kačićevih pjesama i narodnih usmenih epskih pjesama, javlja se u njegovim natuknicama i pučki-popularno i jednostrano sastavljena bilješka o Fociju. Ako se uzme u obzir da je Focije opjevan u pučkim pjesmama i u 19. i 20. stoljeću kao glavni uzročnik i krivac za crkveni raskol, dakle, kao pučki književni negativac prvog reda, otvorila sam sa zanimanjem rječnik i pročitala Mijatovićevu pučku književnu priču o Fociju [o. 820 - o. 898]: određen je kao "carigradski patrijarh uzurpator", a zapečaćen je s posljednjom rečenicom: "Osuda Focija je glasila: 'Dvorjaninu i namestljivcu, prokletstvo!'" [str. 466].

U Enciklopediji Leksikografskog zavoda može se saznati da je Focije "nekoliko puta uklanjan i ponovno vraćan na patrijaršijsku stolicu provodeći dosljedno borbu protiv Rima", zatim da je "Bizantska crkva u Focijevo vrijeme postigla važne crkv. polit. uspjehe: akcija braće Ćirila i Metodija u Moravskoj [864]...", a piše i to da je Focije "svetac i crkv. otac ist. crkve"!

Eto razlike između povijesti i pučke pripovijesti! Bilješka o Fociju u

